

Αριθμός 518/2015

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 19 Σεπτεμβρίου 2014, με την εξής σύνθεση: Φ. Αρναούτογλου, Αντιπρόεδρος, Προεδρεύων, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, που είχε κώλυμα, Αγγ. Θεοφιλοπούλου, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας, Χρ. Ράμμος, Μ. Καραμανώφ, Ιω. Μαντζουράνης, Αικ. Χριστοφορίδου, Μ. Γκορτζολίδου, Ιω. Γράβαρης, Μ. Σταματελάτου, Β. Αραβαντινός, Ο. Ζύγουρα, Θ. Αραβάνης, Αντ. Χλαμπέα, Τ. Κόμβου, Π. Χαμάκος, Σ. Βιτάλη, Ηλ. Μάζος, Χρ. Ντουχάνης, Κ. Νικολάου, Σύμβουλοι, Μ. – Α. Τσακάλη, Κ. Κατρά, Ιω. Παπαγιάννης, Πάρεδροι. Από τους ανωτέρω οι Σύμβουλοι Μ. Σταματελάτου και Κ. Νικολάου καθώς και η Πάρεδρος Μ. – Α. Τσακάλη, μετέχουν ως αναπληρωματικά μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 του ν. 3719/2008. Γραμματέας η Μ. Παπασαράντη.

Για να δικάσει την από 14 Φεβρουαρίου 2014 αίτηση:

του πολιτικού κόμματος με την επωνυμία «ΛΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ - ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ», που εδρεύει στην Αθήνα (Μεσογείων 131), το οποίο παρέστη με τον δικηγόρο Δημήτριο Παπαγρηγορίου (Α.Μ. 5939), που τον διόρισε με πληρεξούσιο,

κατά των: 1) Υπουργού Οικονομικών, ο οποίος παρέστη με τον Αλέξανδρο Ροϊλό, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, 2) Υπουργού Εσωτερικών, ο οποίος παρέστη με τον Ανδρέα Χαρλαύτη, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους και 3) Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ο οποίος παρέστη με τη Βασιλική Πανταζή, Νομική Σύμβουλο του Κράτους.

Η πιο πάνω αίτηση εισάγεται στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, κατόπιν της από 18 Φεβρουαρίου 2014 πράξης του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, λόγω της σπουδαιότητάς της, σύμφωνα με τα άρθρα 14 παρ. 2 εδάφ. Α, 20 και 21 του Π.Δ. 18/1989.

Με την αίτηση αυτή το αιτούν πολιτικό κόμμα επιδιώκει να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 51776/23.12.2013 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΦΕΚ Β' 3275/23.12.2013).

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Συμβούλου Μ. Καραμανώφ.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο του αιτούντος πολιτικού κόμματος, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τους αντιπροσώπους των Υπουργών, οι οποίοι ζήτησαν την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και :

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, για την άσκηση της οποίας καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (υπ' αριθμ. 1310807, 3784414/2014 ειδικά γραμ. παραβόλου) ζητείται η ακύρωση της υπ' αριθμ. 51776/23.12.2013 Κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. (ΦΕΚ Β' 3275/23.12.2013), με την οποία αποφασίσθηκε η αναστολή καταβολής κάθε είδους κρατικής χρηματοδότησης και οικονομικής ενίσχυσης στο πολιτικό κόμμα «ΛΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ – ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ».

2. Επειδή, στο άρθρο 29 του Συντάγματος του 1975, όπως αυτό τροποποιήθηκε κατά την Συνταγματική Αναθεώρηση του 2001, ορίζονται τα εξής: «1. Έλληνες πολίτες που έχουν το εκλογικό δικαίωμα μπορούν ελεύθερα να ιδρύουν και να συμμετέχουν σε πολιτικά κόμματα, που η

οργάνωση και η δράση τους οφείλει να εξυπηρετεί την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος ... 2. Τα κόμματα έχουν δικαίωμα στην οικονομική τους ενίσχυση από το Κράτος για τις εκλογικές και λειτουργικές τους δαπάνες, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τις εγγυήσεις διαφάνειας ως προς τις εκλογικές δαπάνες και γενικά την οικονομική διαχείριση των κομμάτων, των βουλευτών, των υποψηφίων βουλευτών και των υποψηφίων στην τοπική αυτοδιοίκηση όλων των βαθμών. Με νόμο επιβάλλεται ανώτατο όριο εκλογικών δαπανών, μπορεί να απαγορεύονται ορισμένες μορφές προεκλογικής προβολής και καθορίζονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες η παράβαση των σχετικών διατάξεων συνιστά λόγο έκπτωσης από το βουλευτικό αξίωμα με πρωτοβουλία του ειδικού οργάνου του επόμενου εδαφίου. Ο έλεγχος των εκλογικών δαπανών των κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών διενεργείται από ειδικό όργανο που συγκροτείται με τη συμμετοχή ανώτατων δικαστικών λειτουργών, όπως νόμος ορίζει ... 3. ...». Κατ' εφαρμογή των ανωτέρω συνταγματικών διατάξεων ψηφίστηκε ο νόμος 3023/2002 «Χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων από το κράτος. Έσοδα και δαπάνες, προβολή, δημοσιότητα και έλεγχος των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών» (ΦΕΚ Α' 146). Στο άρθρο 1 παρ. 1 του νόμου αυτού ορίζεται ότι: «Τα πολιτικά κόμματα χρηματοδοτούνται από το Κράτος προκειμένου να αντιμετωπίζουν μέρος των λειτουργικών και εκλογικών δαπανών τους», στην δε παρ. 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι: «Η κρατική χρηματοδότηση διακρίνεται σε τακτική και εκλογική». Περαιτέρω, στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι η τακτική χρηματοδότηση καταβάλλεται κατ' έτος και ανέρχεται σε συγκεκριμένο ποσοστό των τακτικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού του αντίστοιχου οικονομικού έτους, ενώ στην παρ. 4 ορίζεται ότι η εκλογική χρηματοδότηση καταβάλλεται κάθε φορά που διεξάγονται γενικές βουλευτικές εκλογές ή εκλογές για την ανάδειξη των Ελλήνων Αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ανέρχεται σε

συγκεκριμένο ποσοστό των τακτικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού του οικονομικού έτους κατά τη διάρκεια του οποίου διεξάγονται οι εκλογές. Περαιτέρω, στο άρθρο 2 του νόμου ορίζονται οι δικαιούχοι της τακτικής και της εκλογικής χρηματοδότησης με αναφορά στην εκλογική τους δύναμη ή στην απήχησή τους στην κοινωνία, όπως αυτή αποτυπώνεται στα ποσοστά που συγκεντρώνουν στις εκλογικές αναμετρήσεις. Στο άρθρο 3 του νόμου καθορίζεται ο τρόπος κατανομής της τακτικής και της εκλογικής χρηματοδότησης μεταξύ των δικαιούχων κομμάτων, ενώ στο άρθρο 4 ορίζεται ότι τα πολιτικά κόμματα και οι συνασπισμοί που δικαιούνται κρατική χρηματοδότηση λαμβάνουν επίσης κρατική οικονομική ενίσχυση για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς. Στο τέταρτο κεφάλαιο του νόμου με τίτλο «Δημοσιότητα των οικονομικών των πολιτικών κομμάτων και των υποψηφίων βουλευτών» περιλαμβάνονται διατάξεις που αποσκοπούν στον έλεγχο των οικονομικών των κομμάτων, ήτοι τόσο των εσόδων τους όσο και των εξόδων τους. Τέλος, στο έκτο κεφάλαιο του νόμου ορίστηκαν οι κυρώσεις που επιβάλλονται στα κόμματα, τους συνασπισμούς κομμάτων και τους υποψήφιους βουλευτές σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων του νόμου αυτού, οι οποίες συνίστανται, για τα κόμματα και τους συνασπισμούς κομμάτων, σε πρόστιμα που καθορίζει ο νόμος με αναφορά σε ποσοστά της τακτικής ή εκλογικής χρηματοδότησης ανάλογα κάθε φορά με τη βαρύτητα της συγκεκριμένης παράβασης (άρθρα 23 και 24).

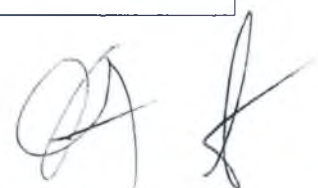
3. Επειδή, με το άρθρο 23 του ν. 4203/2013 (ΦΕΚ Α' 235/1.11.2013) προστέθηκε στον ανωτέρω νόμο άρθρο 7α με τίτλο «Αναστολή χρηματοδότησης» και με το εξής περιεχόμενο: «1. Σε περίπτωση άσκησης δίωξης και επιβολής προσωρινής κράτησης κατά το άρθρο 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας κατά του αρχηγού κόμματος ή του προέδρου κοινοβουλευτικής ομάδας ή εκείνου που ασκεί την πραγματική διεύθυνση κόμματος ή κατά περισσοτέρων του ενός πέμπτου

./.

των βουλευτών ή του ενός πέμπτου των ευρωβουλευτών ή του ενός πέμπτου των μελών του κεντρικού οργάνου διοίκησης κόμματος ή συνασπισμού κομμάτων, σύμφωνα με το καταστατικό τους, για τα εγκλήματα των άρθρων 187 και 187Α του Ποινικού Κώδικα, αναστέλλεται κάθε είδους κρατική χρηματοδότηση και οικονομική ενίσχυση μετά από απόφαση της Βουλής με ονομαστική ψηφοφορία και απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών. Η αναστολή μπορεί να επιβληθεί εφόσον οι πράξεις των ως άνω φυσικών προσώπων τελέσθηκαν στο πλαίσιο δράσης του κόμματος στο οποίο ανήκουν ή στο όνομα αυτού. 2. Σε περίπτωση εκδόσεως αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος ή αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης, αίρεται αναδρομικά η κατά τα ανωτέρω αναστολή και καταβάλλονται άτοκα στον δικαιούχο τα παρακρατηθέντα ποσά. 3. Σε εφαρμογή της, κατά την παράγραφο 1 του παρόντος, απόφασης της Βουλής περί αναστολής κάθε είδους κρατικής χρηματοδότησης και οικονομικής ενίσχυσης, καθώς και στην περίπτωση της κατά την παράγραφο 2 άρσης αυτής, εκδίδεται κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δικαιοσύνης και Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, η Εισαγγελία του Αρείου Πάγου ενημερώνει σχετικώς τους συναρμόδιους υπουργούς». Όπως δε προκύπτει από τα σχετικά πρακτικά της βουλής (βλ. Πρακτικά Βουλής της Θ΄ Συνεδρίασης της 17.10.2013 σελ. 678 επ.), η εν λόγω διάταξη προτάθηκε και ψηφίστηκε μετά την άσκηση ποινικής διώξεως και την έκδοση εντάλματος προσωρινής κρατήσεως εις βάρος του Αρχηγού της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου και ενός Βουλευτή του αιτούντος κόμματος για τα εγκλήματα της συστάσεως και διευθύνσεως εγκληματικής οργανώσεως. Στην αιτιολογική έκθεση της σχετικής τροπολογίας αναφέρονται τα εξής: « Με την προτεινόμενη διάταξη ... προβλέπεται, ως στοιχειώδες μέτρο προστασίας της χώρας και της δημοκρατίας, η αναστολή της κρατικής χρηματοδότησης και οικονομικής ενίσχυσης πολιτικών κομμάτων ή

συνασπισμών πολιτικών κομμάτων, όταν ηγετικά στελέχη αυτών κατηγορούνται για τα εγκλήματα των άρθρων 187 (εγκληματική οργάνωση) και 187^A (τρομοκρατικές πράξεις) του Ποινικού Κώδικα. Η διάταξη αυτή, όπως και οι διατάξεις των δύο επόμενων παραγράφων, ευθυγραμμίζονται με τις λοιπές διατάξεις του ν. 3023/2002, που είναι ο εκτελεστικός νόμος του άρθρου 29 παράγραφος 2 του Συντάγματος για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων. Ο νόμος αυτός, όπως και η συνταγματική διάταξη την οποία εξειδικεύει, αποσκοπεί στην κατοχύρωση της διαφάνειας της χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων, ως φορέων μέσω των οποίων πραγματώνεται η κοινοβουλευτική δημοκρατία. Όταν όμως υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ότι, υπό το μανδύα ή υπό την κάλυψη ενός πολιτικού κόμματος, τελούνται από ηγετικά στελέχη αυτού σοβαρές εγκληματικές δραστηριότητες, οι οποίες στρέφονται άμεσα κατά της ίδιας της χώρας ή πλήττουν βάναυσα τη δημόσια τάξη αυτής, ανακύπτει ανάγκη αποτροπής του ενδεχομένου άμεσης ή έμμεσης κατάχρησης της κρατικής χρηματοδότησης και οικονομικής ενίσχυσης για την στήριξη των ως άνω εγκληματικών δραστηριοτήτων. Την ανάγκη αυτή υπηρετεί η προτεινόμενη διάταξη της πρώτης παραγράφου ... Με τη διάταξη της τρίτης παραγράφου παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση στους Υπουργούς Εσωτερικών, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, για την έκδοση των σχετικών αποφάσεων περί λήψεως του μέτρου της αναστολής και άρσης αυτού». Μετά την ψήφιση της εν λόγω διατάξεως, με την υπ' αριθμ. 11956/7935 απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α' 263/10.12.2013) προστέθηκε στον Κώδικα Κανονισμού Εργασιών της Βουλής το άρθρο 83Α που προβλέπει τα εξής: «1. Η κατά το άρθρο 7Α του Ν. 3023/2002, όπως ισχύει, απόφαση για την αναστολή κάθε είδους κρατικής χρηματοδότησης και οικονομικής ενίσχυσης προς κόμματα λαμβάνεται από την Ολομέλεια της Βουλής με ονομαστική ψηφοφορία και απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών. Το σχετικό ζήτημα εγγράφεται στην ημερήσια διάταξη της Ολομέλειας της

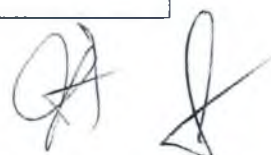
Βουλής μετά την υποβολή γνώμης από την Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας περί συνδρομής των προϋποθέσεων που τάσσει ο νόμος. 2. Η Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας διατυπώνει τη γνώμη της βάσει αντιγράφου του φακέλου της υπόθεσης, τον οποίο αποστέλλει προς τον Πρόεδρο της Βουλής η αρμόδια δικαστική ή εισαγγελική αρχή. Ο Πρόεδρος της Βουλής διαβιβάζει στον Πρόεδρο της Επιτροπής Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας τα ανωτέρω στοιχεία και ορίζει προθεσμία εντός της οποίας η Επιτροπή πρέπει να διατυπώσει τη γνώμη της. Η Επιτροπή Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας μπορεί να ζητεί από τις αρμόδιες δικαστικές ή εισαγγελικές αρχές τη διαβίβαση κάθε άλλου αναγκαίου στοιχείου για τη διατύπωση της γνώμης της περί της συνδρομής των προϋποθέσεων που τάσσει ο νόμος. 3. ... 4. Σε περίπτωση έκδοσης αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος ή αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης αίρεται αυτοδικαίως η κατά τα ανωτέρω αναστολή χρηματοδότησης».

4. Επειδή, στη συνέχεια, με την 12415/19.12.2013 απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής (ΦΕΚ Α΄ 281/19.12.2013) αποφασίστηκε «η αναστολή κρατικής χρηματοδότησης και οικονομικής ενίσχυσης του Κόμματος «Λαϊκός Σύνδεσμος – Χρυσή Αυγή», σύμφωνα με το άρθρο 7Α του ν. 3023/2002». Ακολούθως δε εκδόθηκε η προσβαλλόμενη υπ’ αριθμ. 51776/23.12.2013 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΦΕΚ Β΄ 3275/23.12.2013), με την οποία αποφασίστηκε η αναστολή καταβολής κάθε είδους κρατικής χρηματοδότησης και οικονομικής ενίσχυσης στο πολιτικό κόμμα ΛΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ – ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ, ορίστηκε δε επιπλέον ότι «η ως άνω αναστολή αίρεται αναδρομικά σε περίπτωση εκδόσεως αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος ή αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης με την έκδοση νέας Κοινής Υπουργικής Απόφασης και καταβάλλονται άτοκα στο δικαιούχο τα παρακρατηθέντα ποσά».

5. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Οι πιστώσεις του Υπουργείου Εσωτερικών του οικονομικού έτους 2013 για τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων ανέρχονται στο ποσό των 21.827.000 ευρώ. Με την υπ' αριθμ. 9739/12.3.2013 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών με τίτλο «Κατανομή κρατικής οικονομικής ενίσχυσης έτους 2013 στα δικαιούχα πολιτικά κόμματα» (ΦΕΚ Β' 581) προσδιορίστηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 3023/2002 τα δικαιούχα κρατικής χρηματοδότησης (τακτικής κρατικής χρηματοδότησης και οικονομικής ενίσχυσης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς) πολιτικά κόμματα και κατανεμήθηκε σε αυτά το διατιθέμενο ποσό της α' δόσης. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή στο αιτούν κόμμα αντιστοιχούσε ποσό 873.114,83 ευρώ, τα οποία και καταβλήθηκαν σε αυτό με την υπ' αριθμ. 10142/19.3.2013 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, το δε αιτούν πολιτικό κόμμα εισέπραξε το εν λόγω ποσό με το υπ' αριθμ. 18065 χρηματικό ένταλμα (βλ. υπ' αριθμ. 10264/18.3.2014 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Συμβούλιο της Επικρατείας). Στη συνέχεια, με την υπ' αριθμ. 35508/6.9.2013 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών με τίτλο «Κατανομή κρατικής οικονομικής ενίσχυσης έτους 2013 (β' δόση) στα δικαιούχα πολιτικά κόμματα» (ΦΕΚ Β' 2209/6.9.2013) προσδιορίστηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 3023/2002 τα δικαιούχα κρατικής χρηματοδότησης (τακτικής κρατικής χρηματοδότησης και οικονομικής ενίσχυσης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς) πολιτικά κόμματα και κατανεμήθηκε σε αυτά το διατιθέμενο ποσό της δόσης αυτής. Σύμφωνα με την απόφαση στο αιτούν κόμμα αντιστοιχούσε ποσό 320.012,78 ευρώ, το οποίο, όμως, όπως προκύπτει από το υπ' αριθμ. 10264/18.3.2014 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών, δεν καταβλήθηκε σε αυτό, αν και τα αντίστοιχα ποσά που κατανεμήθηκαν με την εν λόγω ΚΥΑ καταβλήθηκαν στα λοιπά πολιτικά κόμματα. Τέλος, με την υπ' αριθμ. 51581/23.12.2013 κοινή απόφαση των Υπουργών

./.

Εσωτερικών και Οικονομικών με τίτλο «Κατανομή κρατικής οικονομικής ενίσχυσης έτους 2013 (γ' δόση) στα δικαιούχα πολιτικά κόμματα» (ΦΕΚ Β' 3289/24.12.2013) προσδιορίστηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 3023/2002 τα δικαιούχα κρατικής χρηματοδότησης (τακτικής κρατικής χρηματοδότησης και οικονομικής ενίσχυσης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς) πολιτικά κόμματα και κατανεμήθηκε σε αυτά το διατιθέμενο ποσό της δόσης αυτής. Σύμφωνα με την απόφαση στο αιτούν κόμμα αντιστοιχούσε ποσό 553.102,06 ευρώ, πλην όμως η καταβολή του ποσού αυτού ανεστάλη κατ' εφαρμογή της προσβαλλομένης πράξεως, τούτο δε παρακρατήθηκε, προκειμένου να καταβληθεί ατόκως στο αιτούν κόμμα σε περίπτωση συνδρομής των όρων του άρθρου 7α παρ. 2 του ν. 3023/2002. Στα δεδομένα αυτά, το αιτούν κόμμα στηρίζει το έννομο συμφέρον του.

6. Επειδή, ο νόμος 3023/2002 προβλέπει στο άρθρο 7α αυτού την αναστολή χρηματοδότησης πολιτικού κόμματος, εφ' όσον συντρέχουν οι προβλεπόμενες από το εν λόγω άρθρο προϋποθέσεις, καθορίζει δε περαιτέρω τη διαδικασία επιβολής της αναστολής, η οποία περιλαμβάνει τη λήψη σχετικής απόφασης από τη Βουλή και, στη συνέχεια, την έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Δικαιοσύνης για την εφαρμογή της. Η τελευταία αποτελεί εκτελεστή διοικητική πράξη, με την οποία τα κατά το άρθρο 26 του Συντάγματος αρμόδια όργανα της εκτελεστικής εξουσίας, αφού διαπιστώσουν τη συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων, όπως αυτές περιγράφονται στην προηγούμενη απόφαση της Βουλής, εντέλλονται την αναστολή χρηματοδότησης του περί ου εκάστοτε πρόκειται πολιτικού κόμματος. Κατά συνέπεια, παραδεκτώς η κρινόμενη αίτηση στρέφεται κατά της υπ' αριθμ. 51776/23.12.2013 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με την οποία ανεστάλη κάθε είδους κρατική χρηματοδότηση και οικονομική ενίσχυση προς το αιτούν κόμμα, ασκείται δε με προφανές έννομο

συμφέρον. Αν και κατά την γνώμη του προεδρεύοντος Αντιπροέδρου Φ. Αρναούτογλου και της Παρέδρου Μ. Τσακάλη, η προσβαλλομένη έχει, πράγματι, εκτελεστό χαρακτήρα κατά τα προαναφερθέντα, εν προκειμένω, όμως, η κρινόμενη αίτηση του αιτούντος κόμματος, εν όψει των δεδομένων στα οποία στηρίζει το έννομο συμφέρον της, θα έπρεπε να απορριφθεί ως αλυσιτελής. Και αυτό, γιατί ναι μεν το άρθρο 29 παρ. 2 του Συντάγματος κατοχυρώνει ρητά το δικαίωμα των κομμάτων στην οικονομική τους ενίσχυση από το Κράτος για τις εκλογικές και λειτουργικές τους δαπάνες όπως νόμος ορίζει, οι διατάξεις, όμως, των άρθρων 1 (παρ. 3 και 4) και 4 του εκτελεστικού του Ν. 3023/2002 όπως ισχύουν κατά τον κρίσιμο χρόνο, οι οποίες την προσδιορίζουν – μαζί με την προοριζόμενη για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς -- σε συγκεκριμένα ποσοστά των τακτικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού, δεν είναι σύμφωνες προς το Σύνταγμα. Τούτο δε, γιατί, καθώς το Σύνταγμα κατοχυρώνει πληθώρα δικαιωμάτων των πολιτών και αντίστοιχες υποχρεώσεις του Κράτους, όπως το δικαίωμα για εργασία (άρθρο 22 παρ. 1), για υγεία (άρθρο 21 παρ. 3), για προστασία της οικογένειας, των πολυτέκνων, των αναπήρων, των απόρων, των στερουμένων κατοικίας (άρθρο 21 παρ. 1, 2, 3, 4 και 6), αναφερόμενο ακόμη και στις ενώσεις αθλητικών σωματείων (άρθρο 16 παρ.9), είναι αυτονόητο ότι υπονοεί ότι σε περίοδο οικονομικής στενότητας, είτε επί εκτάκτων περιστάσεων, που δεν είναι δυνατή η ικανοποίηση όλων, ο κοινός νομοθέτης θα είναι σε θέση να κατανείμει τα κρατικά έσοδα ιεραρχώντας τις ανάγκες ανάλογα με τα νέα δεδομένα. Εν όψει αυτών, ο ανελαστικός καθορισμός με τον Ν. 3023/2002 ενός παγίου ποσοστού όχι επί κάποιου δημοσιονομικού πλεονάσματος, αλλά επί των προϋπολογιζομένων τακτικών εσόδων του Κράτους, φορολογικών και μη, υπό την έννοια ότι τα κόμματα θα δικαιούνται πάντοτε, υπό οποιεσδήποτε συνθήκες, να απαιτούν την βάσει αυτού οικονομική τους ενίσχυση, αυξημένη, μάλιστα, όσο αυξάνονται οι φόροι, δεν παρίσταται συνταγματικά ανεκτός. Πολύ περισσότερο στην παρούσα συγκυρία, όταν, προς

./.

αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, έχει ληφθεί σωρεία μέτρων σε βάρος των πολιτών (περικοπές μισθών και συντάξεων, αυξήσεις φόρων, PSI κλπ), που ως επί το πλείστον κρίθηκαν σύμφωνα με το Σύνταγμα, δεν ήταν συνταγματικά ανεκτή η χρηματοδότηση των κομμάτων με βάση τις ως άνω ισχύουσες κατά τον κρίσιμο χρόνο διατάξεις του νόμου του 2002 χωρίς νεώτερη, μετά την οικονομική κρίση, επιβεβαίωση του ύψους της από τον νομοθέτη με βάση τα νέα δεδομένα. Έτσι, όμως, καθώς, κατά την άποψη αυτή, οι διατάξεις αυτές δεν μπορούσαν να αποτελέσουν νόμιμο έρεισμα για την χρηματοδότηση κανενός κόμματος, η κρινόμενη αίτηση του αιτούντος εν όψει των δεδομένων στα οποία στηρίζει το έννομο συμφέρον της, θα έπρεπε να απορριφθεί ως αλυσιτελής.

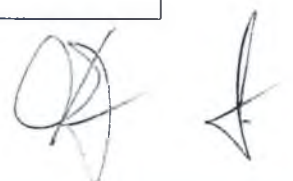
7. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση προβάλλεται ότι η διάταξη του άρθρου 7α του Ν. 3023/2002 είναι αντίθετη προς την αρχή της ισότητας και την αρχή της διακρίσεως των λειτουργιών (άρθρα 4 παρ. 1 και 26 του Συντάγματος αντίστοιχα), διότι έχει «φωτογραφικό» χαρακτήρα, δεν θέτει δηλαδή γενικό και απρόσωπο κανόνα δικαίου, αλλά θεσπίσθηκε ειδικώς, προκειμένου να τύχει ατομικής εφαρμογής στην περίπτωση του αιτούντος πολιτικού κόμματος. Ανεξαρτήτως, όμως, του ότι η θέσπιση ενός ειδικού κανόνα δικαίου δεν καθιστά αυτόν εξ ορισμού αντίθετο προς το Σύνταγμα, εφ' όσον η εφαρμογή του εκτείνεται σε κάθε μελλοντική περίπτωση, ο προβαλλόμενος λόγος είναι απορριπτός ως αβάσιμος. Και τούτο διότι η ανωτέρω διάταξη ψηφίσθηκε μεν μετά την άσκηση ποινικής δίωξης και την έκδοση εντάλματος προσωρινής κράτησης εις βάρος του αρχηγού της Κοινοβουλευτικής ομάδας, του Κοινοβουλευτικού εκπροσώπου και ενός βουλευτή του αιτούντος κόμματος, πλην όμως, όπως προκύπτει από το περιεχόμενό της, τη σχετική αιτιολογική έκθεση του νόμου και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, η ψήφισή της υπαγορεύθηκε από την ανάγκη αντιμετώπισης ενός σοβαρού δημοσίου προβλήματος, και μάλιστα όχι αποκλειστικά ελληνικού, του φαινομένου δηλ. της ανάπτυξης εγκληματικής δραστηριότητας εκ μέρους πολιτικών κομμάτων στα πλαίσια της

λειτουργίας αυτών. Εξ άλλου, η εφαρμογή του επιμάχου μέτρου της αναστολής της κρατικής χρηματοδότησης δεν εξαντλείται στην περίπτωση του αιτούντος κόμματος, αλλά εκτείνεται σε κάθε μελλοντική περίπτωση διαπίστωσης από τη Βουλή, στο πρόσωπο οποιουδήποτε πολιτικού κόμματος, της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθρου 7α του ν. 3023/2002, οι οποίες είναι αντικειμενικές και προϋποθέτουν προηγούμενη σχετική κρίση οργάνων εντεταγμένων στη δικαστική εξουσία, η οποία εκφέρεται στα πλαίσια της προβλεπόμενης από τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας διαδικασίας.

8. Επειδή, προβάλλεται ότι η διάταξη του άρθρου 7α του ν. 3023/2002, με την οποία ανατίθεται στη Βουλή η λήψη της απόφασης για την αναστολή χρηματοδότησης πολιτικού κόμματος, είναι ανίσχυρη, διότι αναθέτει σε όργανο της νομοθετικής εξουσίας την έκδοση ατομικής διοικητικής πράξεως κατά παράβαση του άρθρου 26 του Συντάγματος. Ο λόγος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι η απόφαση της Βουλής περί αναστολής της κρατικής χρηματοδότησης συγκεκριμένου πολιτικού κόμματος αποτελεί μεν ουσιώδες στάδιο της διαδικασίας, κατά το οποίο το νομοθετικό σώμα εκφράζει τη θέση του επί ζητήματος συνδεομένου άμεσα με τη λειτουργία του Κοινοβουλίου και των πολιτικών κομμάτων εν γένει, δεν συνιστά, όμως, αυτή καθαυτήν, την εκτελεστή διοικητική πράξη εφαρμογής του νόμου, η έκδοση της οποίας ανατίθεται από το νόμο, κατά τα εκτιθέμενα στη σκέψη 6, στους Υπουργούς Οικονομικών, Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

9. Επειδή, προβάλλεται ότι, κατά την έννοια του άρθρου 29 παρ. 2 του Συντάγματος, η εξουσία του νομοθέτη περιορίζεται στη ρύθμιση των προϋποθέσεων χορήγησης, της διαδικασίας και του τρόπου καταβολής της κρατικής χρηματοδότησης προς τα πολιτικά κόμματα, δεν δύναται όμως ο νομοθέτης να θεσπίζει διατάξεις περί αναστολής ή διακοπής της χρηματοδότησης αυτής, διότι τούτο θίγει τον πυρήνα του συνταγματικού δικαιώματος των πολιτικών κομμάτων για κρατική οικονομική ενίσχυση,

παρεμποδίζει δε επιπλέον την ελεύθερη ανάπτυξη αυτών και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας κατά παράβαση του άρθρου 5 παρ. 1 του Συντάγματος. Όπως έχει κριθεί, το Σύνταγμα δεν αποκλείει τη θέσπιση με νόμο προϋποθέσεων για την παροχή κρατικής οικονομικής ενίσχυσης των κομμάτων, εφ' όσον αυτές στηρίζονται σε κριτήρια αντικειμενικά και πρόσφορα για την εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου σκοπού, ο οποίος συνάπτεται με την ύπαρξη κομμάτων που αντιπροσωπεύουν εν ενεργεία πολιτικές δυνάμεις, των οποίων η παρουσία στην πολιτική σκηνή είναι έκδηλη (ΣΕ 1862/85 Ολ., 993/88 Ολ., 1116/90, 2285/94, 3770/11, 3869/14). Περαιτέρω, δύναται ο νομοθέτης, μέσα στα πλαίσια της αρχής της αναλογικότητας και του σεβασμού του δικαιώματος παροχής εννόμου προστασίας κατά το άρθρ. 20 παρ. 1 του Συντάγματος, να θεσπίζει αρνητικές προϋποθέσεις, οι οποίες κωλύουν την παροχή κρατικής οικονομικής ενίσχυσης, όχι μόνο για λόγους αφορώντες τη διαχείριση της ενίσχυσης αυτής εκ μέρους του δικαιούχου κόμματος (άρθρα 23 και 24 του Ν. 3023/2002), αλλά και για λόγους ουσιαστικούς, συναρτώμενους προς την εν γένει δράση αυτού, η οποία, κατά το άρθρο 29 παρ. 1 του Συντάγματος οφείλει να εξυπηρετεί την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος. Η ενδεχόμενη εμπλοκή μελών της ηγεσίας πολιτικού κόμματος, τα οποία, δεδομένης της φύσεως αυτού ως νομικού προσώπου, (άρ. 29 παρ. 6 ν. 3023/2002) προδήλως καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τη δράση του, σε εγκληματικές ενέργειες των άρθρων 187 και 187 Α του Ποινικού Κώδικα, αποτελεί, εν όψει της φύσεως των αδικημάτων και της συνάρτησής τους προς την ομαλή λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος, σοβαρό λόγο, ο οποίος καθιστά συνταγματικώς ανεκτή την αναστολή της κρατικής οικονομικής ενίσχυσης προς το εν λόγω πολιτικό κόμμα, δεδομένου μάλιστα ότι, κατά τα προεκτεθέντα, η αναστολή έχει προσωρινό χαρακτήρα, μέχρις ότου αποφανθούν αμετάκλητα τα κατά το Σύνταγμα αρμόδια ποινικά δικαστήρια, η δε επιβολή της δύναται να αμφισβητηθεί με αίτηση

ακυρώσεως ενώπιον του ΣτΕ. Κατά συνέπεια, ο προβαλλόμενος λόγος περί παραβάσεως του άρθρου 29 παρ. 2 του Συντάγματος είναι απορριπτός ως αβάσιμος. Εξ άλλου, απορριπτός ως αβάσιμος είναι και ο λόγος ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 5 παρ. 1 του Συντάγματος, διότι το δικαίωμα των πολιτικών κομμάτων σε κρατική οικονομική ενίσχυση απορρέει και ρυθμίζεται ευθέως και ειδικώς από το άρθρο 29 παρ. 2 του Συντάγματος και δεν συναρτάται ούτε αποτελεί ειδικότερη εφαρμογή του δικαιώματος ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας και συμμετοχής στην οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας.

10. Επειδή, η προβλεπόμενη από το άρθρο 7α του ν. 3023/2002 αναστολή της κρατικής χρηματοδότησης πολιτικού κόμματος σε περίπτωση άσκησης ποινικής δίωξης και επιβολής προσωρινής κράτησης κατά των αναφερομένων στην εν λόγω διάταξη προσώπων συνιστά προσωρινό διοικητικό μέτρο προληπτικού χαρακτήρα, σκοπός του οποίου είναι να αποφευχθεί η παροχή κρατικών πόρων σε πολιτικό κόμμα, καθ' όν χρόνον υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις περί τελέσεως εκ μέρους της ηγεσίας του και στα πλαίσια της δράσης αυτού αξιοποιώνων πράξεων των άρθρων 187 και 187 Α του Ποινικού Κώδικα, και, κατ' επέκταση, το ενδεχόμενο άμεσης ή έμμεσης καταχρηστικής χρήσης των πόρων αυτών για τη στήριξη εγκληματικών δραστηριοτήτων. Με τα δεδομένα αυτά και λαμβανομένου υπόψη ότι: α) τα κόμματα έχουν μεν κατά το άρθρο 29 παρ. 2 του Συντάγματος δικαίωμα να λαμβάνουν οικονομική ενίσχυση από το κράτος για τις εκλογικές και λειτουργικές τους δαπάνες, η ενίσχυση όμως αυτή δεν έχει ως προορισμό να καλύψει το σύνολο, αλλά μέρος μόνον των δαπανών αυτών, ενώ, κατά τα λοιπά, ο νομοθέτης, αφ' ενός μεν, προβλέπει τον πορισμό εσόδων των κομμάτων από άλλες πηγές (τακτικές και έκτακτες εισφορές μελών, βουλευτών και φίλων, οικονομικές εξορμήσεις, δωρεές, δάνεια, μερίσματα, τόκους, εκμετάλλευση της περιουσίας τους κ.λ.π. κατά τα άρθ. 5 επ. ν. 3023/2002), αφ' ετέρου δε,

λαμβάνει μέριμνα για την κατ' αρχήν κάλυψη των εκλογικών δαπανών αδαπάνως για τα κόμματα (άρθρα 29 επ. ν. 3023/2002), β) η αναστολή της χρηματοδότησης έχει χαρακτήρα προσωρινού, οιονεί ασφαλιστικού, μέτρου για την αποτροπή του κινδύνου διοχέτευσης της κρατικής χρηματοδότησης σε εγκληματικές δραστηριότητες και γ) έχει περιορισμένη χρονική διάρκεια, μέχρι την ολοκλήρωση της ποινικής διαδικασίας με την έκδοση απαλλακτικού βουλεύματος ή αθωωτικής δικαστικής απόφασης, οπότε και η παρακρατηθείσα χρηματοδότηση αποδίδεται στο δικαιούχο πολιτικό κόμμα, το επίμαχο μέτρο παρίσταται αναγκαίο και πρόσφορο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τον νομοθέτη σοβαρού δημοσίου σκοπού, τελεί δε σε εύλογη σχέση αναλογίας προς αυτόν, δεδομένου ότι δεν παρεμποδίζει τη συμμετοχή του κόμματος στην πολιτική ζωή και την εκλογική διαδικασία. Κατά συνέπεια, ο προβαλλόμενος λόγος περί παραβάσεως του άρθρου 29 παρ. 2 του Συντάγματος και της αρχής της αναλογικότητας είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

11. Επειδή, προβάλλεται ότι, στην προκειμένη περίπτωση, δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 7α του Ν. 3023/2002 για την έκδοση της προσβαλλόμενης πράξης, αφού, όπως προκύπτει από τη σχετική ποινική δικογραφία, οι πράξεις για τις οποίες διώκονται και τελούν σε προσωρινή κράτηση ο Γενικός Γραμματέας και οι λοιποί βουλευτές του αιτούντος κόμματος, δεν τελέσθηκαν στο όνομα ή στα πλαίσια δράσης αυτού. Εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, στην από 16 Δεκεμβρίου 2013 έκθεση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Κοινοβουλευτικής Δεοντολογίας, η οποία ελήφθη υπόψη για την έκδοση της υπ' αριθμ. 12415/2013 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής περί διακοπής κάθε είδους κρατικής χρηματοδότησης προς το αιτούν κόμμα, αναφέρονται τα εξής: «... Από το σύνολο των στοιχείων προκύπτουν τα εξής αντικειμενικά δεδομένα: 1) Μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα έχουν διαπραχθεί σωρεία σοβαρότατων εγκληματικών πράξεων, πολλές από τις οποίες αναφέρονται στο άρθρο 187 του Π.Κ. 2) Οι αξιόποινες αυτές

πράξεις αποδίδονται σε βουλευτές, στελέχη, μέλη και φίλους του κόμματος «Λαϊκός Σύνδεσμος – Χρυσή Αυγή», συμπεριλαμβανομένων και των αξιοποιήσιμων πράξεων που αποδίδονται και στους τρεις προσωρινά κρατούμενους Βουλευτές. 3) Η κομματική οργάνωση της Χρυσής Αυγής πόρρω απέχει από τις οργανώσεις των άλλων κομμάτων. Στρατιωτική δομή, σκληρή εκπαίδευση, αυστηρή ιεραρχία και σοβαρές συνέπειες σε περίπτωση ανυπακοών είναι τα χαρακτηριστικά της. Αυτό δεν προκύπτει μόνο από το περιεχόμενο των εγγράφων, που ευρίσκονται στη δικογραφία, αλλά και από τις εικόνες που είδαν το φως της δημοσιότητας το τελευταίο χρονικό διάστημα. Ομοιόμορφη στολή στρατιωτικού τύπου, στρατιωτικοί σχηματισμοί, σκληρή στρατιωτική εκπαίδευση, παραγγέλματα κλπ. Η οργανωτική αυτή δομή είναι βέβαιο ότι επιτάσσει δράση, νόμιμη ή παράνομη, κατόπιν εντολών, για την πιστή εκτέλεση των οποίων δίδεται ιεραρχικά αναφορά προς τα άνω μέχρι του αρχηγού, ο οποίος έχει την απόλυτη εξουσία, σύμφωνα με το καταστατικό. Με τα δεδομένα αυτά, προφανώς συντρέχει και η δεύτερη προϋπόθεση [του άρθρου 7α του ν. 3023/2002] ...». Εξάλλου, από τα στοιχεία της ποινικής δικογραφίας που προσκομίστηκαν στο Δικαστήριο, ήτοι: Α) κατηγορητήρια κατά των: α) Νικόλαου Μιχαλολιάκου, Αρχηγού και Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του αιτούντος κόμματος, β) Χρήστου Παππά, Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου του αιτούντος κόμματος και γ) Ιωάννου Λαγού, Βουλευτού του αιτούντος κόμματος, Β) εντάλματα προσωρινής κράτησης των ίδιων ως άνω προσώπων, Γ) ένορκες καταθέσεις μαρτύρων, Δ) το υπ' αριθμ. 4183α/28.9.2013 πόρισμα του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Χαράλαμπου Βουρλιώτη προς τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου και Ε) το υπ' αριθμ. 305/19.2.2014 έγγραφο των Ειδικών Εφετών Ανακριτριών Ιωάννα Κλάπα – Χριστοδουλέα και Μαρία Δημητροπούλου – Ανδρεάδου προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, με το οποίο ζητήθηκε η άρση της ασυλίας και άλλων Βουλευτών του αιτούντος κόμματος, προκύπτει ότι: α) στον Νικόλαο Μιχαλολιάκο αποδόθηκε η κατηγορία ότι

στην Αθήνα τουλάχιστον από του έτους 1987 έως τον χρόνο της κατηγορίας, μαζί με τους συγκατηγορούμενούς του ενετάγη ως μέλος και συμμετείχε αδιαλείπτως σε δομημένη και με διαρκή δράση ομάδα, αποτελούμενη από τρία ή περισσότερα πρόσωπα (οργάνωση), η οποία επιδιώκει τη διάπραξη περισσότερων κακουργημάτων προβλεπόμενων από τις διατάξεις που αναφέρονται αναλυτικά στο κατηγορητήριο, περαιτέρω δε ο ίδιος διηύθυνε την οργάνωση καθ' όλο το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα. Πιο συγκεκριμένα, του αποδόθηκε η κατηγορία ότι υπό την ιδιότητα του Αρχηγού της Οργάνωσης και Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της «ΧΡΥΣΗΣ ΑΥΓΗΣ», κατ' εφαρμογή των καταστατικών αρχών και επιδιώξεων της οποίας διαπράχθηκαν δεκάδες αξιόποινες πράξεις, εκ των οποίων στο κατηγορητήριο ενδεικτικώς αναφέρονται ορισμένες (απόπειρες ανθρωποκτονίας, ανθρωποκτονίες από πρόθεση από κοινού, ληστεία από κοινού, έκρηξη κλπ., παραβάσεις σχετικώς με τις εκρηκτικές ύλες, βαρεία σκοπούμενη σωματική βλάβη, παροχή «προστασίας» σε αλλοδαπούς με σκοπό το κέρδος κατά παράβαση του άρθρου 385 παρ. 1 περ. α' και β' του ΠΚ), διηύθυνε αυτήν, παρέχων διαταγές, οδηγίες και εντολές προς τα μέλη της οργανώσεως, ελέγχων απολύτως τη δράση αυτής και προς επίτευξη των παράνομων σκοπών της, όπως αυτοί αναλυτικά παρατίθενται στο κατηγορητήριο. Για τα αδικήματα αυτά εκδόθηκε σε βάρος του το υπ' αριθμ. 5/2013 ένταλμα προσωρινής κράτησης βάσει του άρθρου 282 παρ. 3 εδ. α' και β' του ΚΠΔ, καθόσον κρίθηκε «εξαιρετικά πιθανό να διαπράξει και άλλα συναφή εγκλήματα στο μέλλον», επιπλέον δε θεωρήθηκε «ύποπτος φυγής» με την έννοια ότι είναι σφόδρα πιθανόν να μην παραμείνει στη διάθεση της Ανακρίσεως και να μην εμφανισθεί ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου μετά το πέρας της, αλλά αντιθέτως να επιχειρήσει να αποκρύψει τα εις βάρος του αποδεικτικά στοιχεία και να αποστερήσει από τις Αρχές από τη δυνατότητα να ολοκληρώσουν με ταχύτητα και πληρότητα τη διεξαγόμενη εκ μέρους τους έρευνα β) στον

Χρήστο Παππά αποδόθηκε η κατηγορία ότι στην Αθήνα, τουλάχιστον από του έτους 1987 έως το χρόνο της κατηγορίας, μαζί με τους συγκατηγορούμενούς του ενετάγη ως μέλος και συμμετείχε αδιαλείπτως σε δομημένη και με διαρκή δράση ομάδα, αποτελούμενη από τρία ή περισσότερα πρόσωπα (οργάνωση), η οποία επιδιώκει τη διάπραξη περισσότερων κακουργημάτων προβλεπόμενων από τις διατάξεις που αναφέρονται αναλυτικά στο κατηγορητήριο, περαιτέρω δε ο ίδιος διηύθυνε την οργάνωση καθ' όλο το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα. Πιο συγκεκριμένα, του αποδόθηκε η κατηγορία ότι υπό την ιδιότητα του Μέλους της στενής ηγετικής ομάδας της Οργάνωσης (και δη του Υπαρχηγού) και του Βουλευτού της «ΧΡΥΣΗΣ ΑΥΓΗΣ», κατ' εφαρμογή των καταστατικών αρχών και επιδιώξεων της οποίας διαπράχθηκαν δεκάδες αξιόποινες πράξεις, εκ των οποίων στο κατηγορητήριο ενδεικτικώς αναφέρονται ορισμένες (απόπειρες ανθρωποκτονίας, ανθρωποκτονίες από πρόθεση από κοινού, ληστεία από κοινού, έκρηξη κλπ., παραβάσεις σχετικώς με τις εκρηκτικές ύλες, βαρεία σκοπούμενη σωματική βλάβη, παροχή «προστασίας» σε αλλοδαπούς με σκοπό το κέρδος κατά παράβαση του άρθρου 385 παρ. 1 περ. α' και β' του ΠΚ), διηύθυνε αυτήν, παρέχων διαταγές, οδηγίες και εντολές προς τα μέλη της οργανώσεως, ελέγχων απολύτως τη δράση αυτής και προς επίτευξη των παράνομων σκοπών της, όπως αυτοί αναλυτικά παρατίθενται στο κατηγορητήριο. Για τα αδικήματα αυτά εκδόθηκε σε βάρος του το υπ' αριθμ. 6/2013 ένταλμα προσωρινής κράτησης βάσει του άρθρου 282 παρ. 3 εδ. α' και β' του ΚΠΔ, καθόσον κρίθηκε «εξαιρετικά πιθανό να διαπράξει και άλλα συναφή εγκλήματα στο μέλλον», επιπλέον δε θεωρήθηκε «ύποπτος φυγής» με την έννοια ότι είναι σφόδρα πιθανόν να μην παραμείνει στη διάθεση της Ανακρίσεως και να μην εμφανισθεί ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου μετά το πέρας της, αλλά αντιθέτως να επιχειρήσει να αποκρύψει τα εις βάρος του αποδεικτικά στοιχεία και να αποστερήσει από τις Αρχές από τη δυνατότητα να ολοκληρώσουν με

ταχύτητα και πληρότητα τη διεξαγόμενη εκ μέρους τους έρευνα και γ) στον Ιωάννη Λαγό αποδόθηκε η κατηγορία ότι στην Αθήνα, τουλάχιστον από του έτους 1987 έως τον χρόνο της κατηγορίας, μαζί με τους συγκατηγορούμενούς του ενετάγη ως μέλος και συμμετείχε αδιαλείπτως σε δομημένη και με διαρκή δράση ομάδα, αποτελούμενη από τρία ή περισσότερα πρόσωπα (οργάνωση), η οποία επιδιώκει τη διάπραξη περισσότερων κακουργημάτων προβλεπόμενων από τις διατάξεις που αναφέρονται αναλυτικά στο κατηγορητήριο, περαιτέρω δε ο ίδιος διηύθυνε την οργάνωση καθ' όλο το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα. Πιο συγκεκριμένα, του αποδόθηκε η κατηγορία ότι υπό την ιδιότητα του Μέλους της στενής ηγετικής ομάδας της Οργάνωσης (και δη του Υπαρχηγού) και του Βουλευτού της «ΧΡΥΣΗΣ ΑΥΓΗΣ», κατ' εφαρμογή των καταστατικών αρχών και επιδιώξεων της οποίας διαπράχθηκαν δεκάδες αξιόποινες πράξεις, εκ των οποίων στο κατηγορητήριο ενδεικτικώς αναφέρονται ορισμένες (απόπειρες ανθρωποκτονίας, ανθρωποκτονίες από πρόθεση από κοινού, ληστεία από κοινού, έκρηξη κλπ., παραβάσεις σχετικώς με τις εκρηκτικές ύλες, βαρεία σκοπούμενη σωματική βλάβη, παροχή «προστασίας» σε αλλοδαπούς με σκοπό το κέρδος κατά παράβαση του άρθρου 385 παρ. 1 περ. α' και β' του ΠΚ), διηύθυνε αυτήν, παρέχων διαταγές, οδηγίες και εντολές προς τα μέλη της οργανώσεως, ελέγχων απολύτως τη δράση αυτής και προς επίτευξη των παράνομων σκοπών της, όπως αυτοί αναλυτικά παρατίθενται στο κατηγορητήριο. Για τα αδικήματα δε αυτά εκδόθηκε σε βάρος του το υπ' αριθμ. 2/2013 ένταλμα προσωρινής κράτησης βάσει του άρθρου 282 παρ. 3 εδ. α' και β' του ΚΠΔ, καθόσον κρίθηκε «εξαιρετικά πιθανό να διαπράξει και άλλα συναφή εγκλήματα στο μέλλον», επιπλέον δε θεωρήθηκε «ύποπτος φυγής» με την έννοια ότι είναι σφόδρα πιθανόν να μην παραμείνει στη διάθεση της Ανακρίσεως και να μην εμφανισθεί ενώπιον του αρμόδιου Δικαστηρίου μετά το πέρας της, αλλά αντιθέτως να επιχειρήσει να αποκρύψει τα εις βάρος του αποδεικτικά στοιχεία και να

αποστερήσει από τις Αρχές από τη δυνατότητα να ολοκληρώσουν με ταχύτητα και πληρότητα τη διεξαγόμενη εκ μέρους τους έρευνα. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, τα ως άνω αποδοθέντα στους, Γενικό Γραμματέα και λοιπούς μνημονευόμενους βουλευτές του αιτούντος κόμματος ποινικά αδικήματα φέρονται να έχουν τελεσθεί στα πλαίσια της δράσης αυτών ως ηγετικών στελεχών του κόμματος. Με τα δεδομένα αυτά, ο προβαλλόμενος λόγος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, κατά το μέρος δε που αμφισβητεί την ορθότητα της κρίσεως οργάνων εντεταγμένων στη δικαστική εξουσία είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος.

12. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη είναι μη νόμιμη, διότι στερεί το αιτούν κόμμα από γεγενημένη ενοχική του απαίτηση για την οποία υπάρχει νόμιμη προσδοκία, κατά παράβαση του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Το επίμαχο μέτρο της αναστολής κρατικής χρηματοδότησης του αιτούντος κόμματος, το οποίο επιβλήθηκε μάλιστα μετά τον προσδιορισμό των δικαιούχων για το 2013 πολιτικών κομμάτων, στα οποία συμπεριλαμβανόταν και το αιτούν, συνιστά επέμβαση στην περιουσία αυτού, η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ΕΣΔΑ, πλην όμως, κατά τα προεκτεθέντα, η επιβολή του έλαβε χώρα κατ' εφαρμογήν διατάξεων νόμου ο οποίος εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, τηρεί την δίκαιη ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων προστασίας του γενικού συμφέροντος, αφ' ενός, και του περιουσιακού δικαιώματος του κόμματος, αφ' ετέρου, παρέχει δε, τέλος, τη δυνατότητα προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου για την παροχή δικαστικής προστασίας. Κατά συνέπεια, ο προβαλλόμενος λόγος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

13. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη, η οποία αποστερεί από το αιτούν κόμμα τα αναγκαία μέσα για την επίτευξη των σκοπών του, την ανάπτυξη της πολιτικής του δραστηριότητας και τη διεύρυνση της απήχησης του στην κοινωνία, αντίκειται στο άρθρο 3 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, το οποίο ορίζει ότι «Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουσι την υποχρέωσιν όπως

./.

διανεργώσι κατά λογικά διαστήματα ελευθέρας μυστικής εκλογάς, υπό συνθήκας επιτρεπούσας την ελευθέραν έκφρασιν της λαϊκής θελήσεως ως προς την εκλογήν του νομοθετικού σώματος». Όπως, έχει κριθεί (βλ. ΕΔΔΑ απόφαση της 15.6.2006 Lykourazos κατά Ελλάδος αριθμός προσφυγής 33354/03, ενόψει της 22.10.2012 ÖZGÜR L ÜK VE DAYANIŞMA PARTISI (ÖDP) κατά Τουρκίας αριθμός προσφυγής 7819/03), με το ανωτέρω άρθρο κατοχυρώνονται τα ατομικά δικαιώματα του εκλέγειν και του εκλέγεσθαι, καθώς και η υποχρέωση του κράτους να διεξάγει ελεύθερες εκλογές που διασφαλίζουν την ανόθευτη έκφραση της λαϊκής βούλησης, δεν επιβάλλεται, όμως, στο Κράτος υποχρέωση να χρηματοδοτεί τα πολιτικά κόμματα. Ανεξάρτητα από αυτό, εν προκειμένω, το επίμαχο μέτρο της αναστολής της χρηματοδότησης εξυπηρετεί, κατά τα προεκτεθέντα, «θεμιτό σκοπό» κατά τη νομολογία του ΕΔΔΑ, αφού αποσκοπεί, κατά την εισηγητική έκθεση του νόμου, στην «προστασία της χώρας και της δημοκρατίας», επιβάλλεται, κατόπιν των εγγυήσεων της ποινικής διαδικασίας, για δραστηριότητες ηγετικών στελεχών του κόμματος, οι οποίες προσδιορίζονται με ακρίβεια και σαφήνεια στο άρθρο 7α του Ν. 3023/2002, έχει δε προσωρινό χαρακτήρα. Με τα δεδομένα αυτά, το επίδικο μέτρο δεν παραβιάζει τον πυρήνα της «ελεύθερης έκφρασης της λαϊκής βούλησης», ούτε αντίκειται στο δημοκρατικό πρότυπο της κοινωνίας που προστατεύει το άρθρο 3 του 1^{ου} Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, ο δε προβαλλόμενος λόγος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

14. Επειδή, προβάλλεται ότι η επίδικη αναστολή, η οποία εν όψει της σοβαρότητας και του ύψους της κρατικής οικονομικής ενίσχυσης, συνιστά, κατά το αιτούν, «κατηγορία ποινικής φύσεως», παραβιάζει το τεκμήριο αθωότητας σε ποινική δίκη, όπως αυτό κατοχυρώνεται στο άρθρο 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ. Πλην όμως, κατά τα προεκτεθέντα, το επίμαχο μέτρο δεν συνιστά διακοπή ή αναστολή της λειτουργίας του αιτούντος κόμματος, ούτε συνεπάγεται προσωρινή ή οριστική παρεμπόδισή του

προς συμμετοχή στην πολιτική ζωή της χώρας, αλλά συνίσταται στην προσωρινή αναστολή της καταβολής ενός από τους πλείονες πόρους του, ενώ, εξάλλου, το παρακρατούμενο ποσό αποδίδεται σε αυτό αναδρομικά σε περίπτωση αθώσεως των κατηγορουμένων μελών του. Κατά συνέπεια, το μέτρο αυτό δεν πλήττει το αιτούν κόμμα σε τέτοιο βαθμό, ώστε να προσλαμβάνει ποινική χροιά και να λογίζεται ως «ποινική κύρωση», κατά την έννοια του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ (πρβλ ΣΤΕ 3376/2013). Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει εν προκειμένω έδαφος εφαρμογής της παραγράφου 2 του ανωτέρω άρθρου 6, είναι δε απορριπτέος ως αβάσιμος ο προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως.

15. Επειδή, κατά ταύτα, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Απορρίπτει την κρινόμενη αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Επιβάλλει εις βάρος του αιτούντος κόμματος τη δικαστική δαπάνη του Δημοσίου εξ ευρώ τετρακοσίων εξήντα (460).

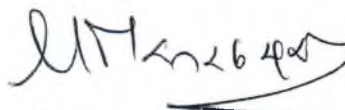
Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 17 Οκτωβρίου 2014

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος

Η Γραμματέας

Φ. Αρναούτογλου

Μ. Παπασαράντη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 16ης Φεβρουαρίου 2015.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Σωτ. Αλ. Ρίζος

Μ. Παπασαράντη